

มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ

วศิน สุวรรณรัตน์¹ อรัชมน พิเชฐวรกุล² ณัฏชา สุขะวัณกุล³

ภาณุพงศ์ เฉลิมสิน⁴ สุรินรัตน์ แก้วทอง⁵ พรพล เทศทอง⁶

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินศักยภาพมาตรการควบคุมการดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะของไทยในปัจจุบัน สร้างกลไกความร่วมมือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และศึกษา วิเคราะห์ นโยบาย กฎหมาย และปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายในเรื่องการควบคุมการดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะของไทยและต่างประเทศ ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการวิจัยเอกสาร การตอบแบบสอบถามประชาชนในพื้นที่จังหวัดสงขลา จำนวน 500 คน และการสนทนากลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 คน สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน T-test และ F-test และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา และเปรียบเทียบ

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจุบันพื้นที่สาธารณะซึ่งอยู่ภายใต้กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังมีไม่เพียงพอ เพื่อคุ้มครองความปลอดภัยสาธารณะดังกล่าว ดังนั้น การควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะในประเทศไทยจำเป็นต้องอาศัยกลไกความร่วมมือระหว่างผู้บังคับใช้กฎหมาย ผู้ประกอบการร้านค้า และผู้บริโภค โดยเฉพาะพื้นที่ชุมชนและพื้นที่คาบเกี่ยวกับพื้นที่ของเอกชน อีกทั้งจำเป็นต้องขยายความหมายพื้นที่สาธารณะให้กว้างขึ้น ให้เหมือนกับมาตรการควบคุมการดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะของสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย ฝรั่งเศส และสิงคโปร์ ที่มีการกำหนดพื้นที่สาธารณะให้มีความหมายอย่างกว้าง ไม่ได้กำหนดเป็นพื้นที่อย่างใดอย่างหนึ่งเช่นเดียวกับประเทศไทย ทำให้การบังคับใช้กฎหมายสามารถบังคับใช้ได้มีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การดื่มแอลกอฮอล์; พื้นที่สาธารณะ; กฎหมายแอลกอฮอล์

ประเภทบทความ: บทความวิจัย

การอ้างอิง:

วศิน สุวรรณรัตน์, อรัชมน พิเชฐวรกุล, ณัฏชา สุขะวัณกุล, ภาณุพงศ์ เฉลิมสิน, สุรินรัตน์ แก้วทอง และพรพล เทศทอง. (2564). มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ. *วารสารดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์*, 11(1), 187-202.

¹⁻⁶ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

15 ตำบลคอหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110, ประเทศไทย

อีเมล: wasin.s@psu.ac.th

The Comparative Legal Studies on the Legal Regulations Toward the Alcohol Consuming in the Public Area

Wasin Suwannarat¹ Arachamon Pichetworakoon² Nutchu Sukhawattanakun³
Panupong Chalermisin⁴ Surinrat Kaewtong⁵ Pornpon Thedthong⁶

Abstract

This research paper, aimed at assessing the potential of current alcohol control measures in public areas of Thailand, establishing stakeholder cooperation mechanisms, and analyzing policy, legislation and law enforcement issues on alcohol consumption control. In the public areas of Thailand and abroad. The data collection methods used were documentary research, questionnaire responses from 500 people in Songkhla province and focus group discussion of 10 key informants. The statistics used were percentage, mean, standard deviation, T-test and F-test, and analyzing the data by using content analysis and comparison techniques.

The research results found that currently, public areas under the alcohol laws are not sufficient enough to protect such public safety. Therefore, the control of alcohol consumption in public areas in Thailand requires a cooperative mechanism between law enforcement, shop operators and consumers, especially the community areas and the overlapping areas with the private area. It is also necessary to broaden the meaning of the public space like the measures for controlling the consumption of alcohol in public areas of the United States, Australia, France and Singapore where the definition of public spaces is broad, not just any area as defined by Thailand. This will make law enforcement become more effective.

Keywords: Alcohol Consuming; Public Area; Alcohol Law

Type of Article: Research Article

Cite this article as:

Suwannarat, W., Pichetworakoon, A., Sukhawattanakun, N., Chalermisin, P., Kaewtong, S. & Thedthong, P. (2021). The comparative legal studies on the legal regulations toward the alcohol consuming in the public area. *Ph.D. in Social Sciences Journal*, 11(1), 187-202.

¹⁻⁶ Faculty of Law Prince of Songkla University

15 Kho Hong Sub-dis, Hat Yai, Songkhla 90110, Thailand

Email: wasin.s@psu.ac.th

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาการออกกฎหมายควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ (drinking alcohol in public) เป็นหนึ่งในปัญหาที่ถูกหยิบยกขึ้นมากถกเถียงกันทั่วโลก เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา แต่ละประเทศมีการกำหนดขอบเขตของคำว่า พื้นที่สาธารณะแตกต่างกัน ส่งผลให้การใช้บังคับกฎหมายออกมาแตกต่างกัน ผลของการบังคับใช้กฎหมายก็มีความแตกต่างเช่นเดียวกัน จึงมีการถกเถียงในประเด็นเรื่องการดื่มในพื้นที่สาธารณะในนโยบายกฎหมายของแต่ละประเทศอย่างกว้างขวาง (World Health Organization, 2004) ฝ่ายที่คัดค้านการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ ให้ความเห็นว่า การที่กฎหมายอนุญาตให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะจะนำมาซึ่งผลกระทบต่อสังคม ขึ้นอยู่กับขอบเขตของนิยามคำว่าสถานที่สาธารณะของแต่ละประเทศ รัฐควรออกกฎหมายจำกัดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไว้ให้จำกัดพื้นที่ให้มากที่สุด มุ่งเน้นเฉพาะพื้นที่ส่วนบุคคลหรือร้านอาหารเท่านั้น ส่วนฝ่ายสนับสนุนที่เห็นว่าการดื่มในพื้นที่สาธารณะได้ให้เหตุผลว่าการดื่มในพื้นที่สาธารณะไม่ได้ก่อให้เกิดปัญหาสังคมหรือการบริโภคมากเกินไป และถือว่าเป็นเรื่องปกติในชีวิตประจำวันที่อาจมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะบ้าง ทำให้การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะไม่ควรถูกจำกัดสิทธิ์จนเกินสมควร (Cook, Tocque, Morleo & Bellis, 2008)

ประเด็นทางกฎหมายที่อนุญาตให้มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะหรือไม่อย่างไร จึงเป็นประเด็นที่จะต้องนำมากำหนดทิศทางนโยบายที่เหมาะสมเพื่อให้การแก้ไขปัญหาแอลกอฮอล์ในไทยเป็นไปในทิศทางที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ประเด็นที่จะต้องพิจารณา คือ นโยบายในการกำหนดกฎหมายเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะเนื่องจากในปัจจุบันเครื่องดื่มมีความหลากหลายและมี

ปริมาณแอลกอฮอล์ที่แตกต่างกันในแต่ละชนิดเครื่องดื่ม และสถานที่สาธารณะก็มีค่านิยามที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับกฎหมายของแต่ละประเทศ

สำหรับไทยมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ที่มีเจตนารมณ์ในการสร้างจิตสำนึกใหม่ให้เยาวชนของชาติ เพื่อป้องกันการริเริ่มการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชน ลดปริมาณการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของคนไทย โดยให้เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ยากขึ้น ทั้งการห้ามดื่ม จำกัดเวลาห้ามขาย สถานที่ห้ามขายและห้ามดื่ม การคุ้มครองและลดผลกระทบที่เกิดจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งในผู้ที่บริโภคแอลกอฮอล์และประชาชนทั่วไป แม้จะมีมาตรการควบคุมเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์อยู่ การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะในไทยก็ยังมิให้เห็นอยู่ตลอดเวลา ดังกรณีข่าวครอบครัวนักท่องเที่ยวชาวอังกฤษถูกรุมทำร้ายโดยวัยรุ่นไทย 4 คนที่เมาสุราระหว่างเดินทางมาเที่ยวพักผ่อนที่หัวหิน ในช่วงเทศกาลสงกรานต์ถูกเผยแพร่เป็นข่าวดังไปทั่วโลก เหตุการณ์นี้ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของไทย เหตุการณ์ดังกล่าวเป็นลักษณะของการดื่มสุราแบบตั้งวงดื่มในพื้นที่สาธารณะซึ่งเป็นเรื่องที่ผิดกฎหมายในประเทศพัฒนาแล้ว ยังรวมถึงปัญหาการดื่มสุราขณะโดยสารบนยานพาหนะไม่ว่าจะเป็นผู้ขับหรือไม่ก็ตาม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินศักยภาพของมาตรการควบคุมการดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะของไทยในปัจจุบัน
2. เพื่อสร้างกลไกความร่วมมือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (key stakeholders) ในส่วนบทบาทของ regulator, provider และ user ในการควบคุมการดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะในไทยให้มีการบังคับใช้

และตีความตามเจตนารมณ์ของกฎหมายไปในแนวทางที่มีความเห็นสอดคล้องกัน

3. เพื่อศึกษามาตรการควบคุมการดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะของต่างประเทศโดยเฉพาะในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งเป็นผู้เริ่มในการบัญญัติกฎหมายให้การดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะมีความผิดหรือไม่มีความผิด และกลุ่มที่มีวัฒนธรรมการบริโภคคล้ายคลึงกับไทย

4. เพื่อวิเคราะห์นโยบาย กฎหมาย และปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายในเรื่องการควบคุมการดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ โดยเปรียบเทียบระหว่างไทยกับกลุ่มประเทศตัวอย่างในส่วนของตัวบทกฎหมาย คำพิพากษา และแนวทางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เพื่อรองรับกับมาตรการควบคุมการดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะในไทยว่า ข้อเสนอแนะในการเสนอมาตรการใหม่หรือแนวทางแก้ไขปัญหการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร ได้แก่ แนวคิดบริหารจัดการภาครัฐ ทฤษฎีเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทฤษฎีเกี่ยวกับการควบคุม ทฤษฎีเกี่ยวกับพื้นที่สาธารณะ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 และกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะของต่างประเทศ ได้แก่ Transportation Equity Act for the 21st Century (TEA-21) ของสหรัฐอเมริกา Open Container Law ของออสเตรเลีย The Liquor Control (Supply and Consumption) Act 2015 ของสิงคโปร์ และ Codegénéral des collectivités territoriales, Code de la santé publique, Code penal ของฝรั่งเศส รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ด้านประชากรและตัวอย่าง

ประชากรและตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ประชาชนทั่วไปในพื้นที่จังหวัดสงขลา จำนวน 500 คน และการสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย องค์กรภาคประชาสังคมในพื้นที่ เครือข่ายองค์กรงดเหล้า นักกฎหมาย และนักวิชาการด้านสุขภาพที่เกี่ยวข้อง จำนวน 10 คน

ด้านพื้นที่

ผู้วิจัยกำหนดพื้นที่ในการศึกษาเฉพาะในพื้นที่จังหวัดสงขลา เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่สามารถเก็บข้อมูลได้ครอบคลุมตามงบประมาณและระยะเวลาที่กำหนดไว้

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบศักยภาพของมาตรการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะของประเทศไทยในปัจจุบัน

2. เพื่อสร้างกลไกความร่วมมือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (key stakeholders) ในส่วนบทบาทของ regulator, provider และ user ในการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะในประเทศไทยให้มีการบังคับใช้และตีความตามเจตนารมณ์ของกฎหมายไปในแนวทางที่มีความเห็นสอดคล้องกัน

3. ทำให้เข้าใจมาตรการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะของต่างประเทศโดยเฉพาะในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วซึ่งเป็นผู้เริ่มในการบัญญัติกฎหมายให้การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะมีความผิดหรือไม่มีความผิด และกลุ่มที่มีวัฒนธรรมการบริโภคคล้ายคลึงกับประเทศไทย

4. สามารถนำเสนอแนะนโยบาย กฎหมายและปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายในเรื่องการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ โดยเปรียบเทียบระหว่างประเทศไทยกับกลุ่มประเทศตัวอย่างใน

ส่วนของตัวบทกฎหมาย คำพิพากษา และแนวทางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เพื่อรองรับกับมาตรการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะในประเทศไทยว่าข้อเสนอแนะในการเสนอมาตรการใหม่หรือแนวทางแก้ไขปัญหาการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดบริหารจัดการภาครัฐ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะเป็นหนึ่งในปัญหาที่มีผลกระทบอย่างมากต่อสังคม ดังนั้น รัฐจึงกำหนดนโยบายในการลดปริมาณการดื่มแอลกอฮอล์ในรูปแบบของยุทธศาสตร์เพื่อแก้ไขปัญหา 5 ประการ ได้แก่ (1) การจำกัดการเข้าถึงโดยอาศัยกลไกทางเศรษฐศาสตร์และทางกายภาพ (2) ปรับเปลี่ยนค่านิยมและลดแรงสนับสนุนในการดื่ม (3) การลดอันตรายจากการบริโภค (4) การจัดการปัญหาแอลกอฮอล์ในระดับพื้นที่ และ (5) การพัฒนากลไกการจัดการและสนับสนุนที่เข้มแข็ง (Usaha, 2020)

ทฤษฎีเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีที่มาไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัด มีการสันนิษฐานว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อรูปขึ้นในช่วงเริ่มแรกเพื่อใช้บริโภคภายในชนเผ่า ต่อมาได้นำมาใช้ในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาหรือบูชาเทพเจ้า (Rosso, 2012) และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก็ได้พัฒนาเข้ามาสู่วงการแพทย์สำหรับการรักษาโรค และการแลกเปลี่ยนทางการค้า (Hames, 2014) เครื่องดื่มแอลกอฮอล์แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ สุรา เบียร์ และไวน์ และมีการกำหนดถ้อยคำเป็นศัพท์นิยามคำว่า เครื่องดื่มแอลกอฮอล์และสุราตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493

ทฤษฎีเกี่ยวกับการควบคุม มุ่งการจัดระเบียบทางสังคมให้บรรดาสมาชิกของสังคมแต่ละคนประพฤติตน

ตามกฎหมายหรือบรรทัดฐานที่สังคมร่วมกันกำหนด และปฏิบัติสืบเนื่องมาอย่างยาวนาน การควบคุมนี้เป็นการป้องกันพฤติกรรมของมนุษย์ไม่เกิดการละเมิดหรือประทุษร้ายต่อกฎหมายหรือบรรทัดฐานทางสังคมที่สมาชิกนั้นยึดถือให้เบี่ยงเบนไปจากปกติ เพื่อให้สังคมอยู่ในสภาวะปลอดภัยและสงบเรียบร้อย ทฤษฎีนี้มีทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง คือ (1) ทฤษฎีสัญญาสังคม ประกอบด้วยหลักการย่อย 4 ข้อ ได้แก่ ความผูกพัน ข้อผูกมัด การเข้าร่วม และความเชื่อ และ (2) ทฤษฎียับยั้ง เป็นการนำทฤษฎีมาใช้ป้องกันให้มีการกระทำความผิดเกิดน้อยลง (Subcharoen, 2008)

ทฤษฎีเกี่ยวกับพื้นที่สาธารณะ มีทฤษฎีที่น่าสนใจ คือ (1) ทฤษฎีวิพากษ์ของ Jurgen Habermas (2) ทฤษฎีพื้นที่ส่วนบุคคลและพื้นที่สาธารณะของ Hannah Arendt (Arendt, 1998) (3) ทฤษฎีสถานที่ทัศน์ของ Benedikt (Benedikt, 1979) (4) แนวคิดการค้นหาความแตกต่างระหว่างพื้นที่สาธารณะและพื้นที่ส่วนตัวของ Stanley et al. ได้แก่ การเข้าถึง ตัวแทน และผลประโยชน์ พื้นที่สาธารณะ มีลักษณะ 4 ประการ คือ ลักษณะที่ 1 เป็นพื้นที่ซึ่งมีกลุ่มประชากรที่หลากหลาย ลักษณะที่ 2 เป็นศูนย์รวมของผู้คนในการพูดคุย ลักษณะที่ 3 กิจกรรมซึ่งทำร่วมกัน และลักษณะที่ 4 มีอำนาจเท่าเทียมกันและมีความเป็นอิสระ

การบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะของประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 31 กำหนดพื้นที่ห้ามบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ภายใต้บังคับของกฎหมาย เช่น วัด สถานบริการสาธารณสุข สถานราชการ สถานศึกษา สถานบริการน้ำมัน สวนสาธารณะของรัฐ และสถานที่อื่นๆ ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นต้น และมีข้อยกเว้นตามที่กฎหมาย คือ ที่พักส่วนบุคคล สโมสร และการจัดเลี้ยงตามประเพณี

มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะของต่างประเทศ (1) สหรัฐอเมริกา มีรัฐบาลกลางทำหน้าที่ควบคุมดูแลในภาพรวมและมอบอำนาจในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่แต่ละมลรัฐหรือในระดับท้องถิ่นสามารถกำหนดระเบียบ กฎเกณฑ์ หรือข้อบังคับได้เอง ในหลายมลรัฐที่ห้ามการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะมีการนำ Transportation Equity Act for the 21st Century (TEA-21) (TEA-21, 2020) มาใช้บังคับ โดยกำหนดหลักเกณฑ์ 6 ข้อ ที่ห้ามเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกประเภทในยานพาหนะ บนทางหลวง และไหล่ทาง (2) ออสเตรเลีย มีการนำหลักกฎหมาย Open Container Law (Editorial, 2020) มาใช้ในการควบคุมปริมาณของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ โดยรัฐบาลออสเตรเลียได้มีการกระจายอำนาจให้แก่แต่ละเขตพื้นที่วางหลักเกณฑ์เพื่อใช้บทบัญญัติบังคับใช้ในเขตพื้นที่ของตนเอง (3) สิงคโปร์ มีกฎหมาย The Liquor Control (Supply and Consumption) Act 2015 (Singapore, 2020) ที่ใช้ในการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ และกำหนดเกณฑ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยจะใช้ปริมาณแอลกอฮอล์เป็นหลักเกณฑ์สำคัญ รวมไปถึงการระบุปริมาณแอลกอฮอล์ในบรรจุภัณฑ์ของเครื่องดื่มทุกชนิดให้มีความชัดเจน และ (4) ฝรั่งเศส มีกฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น ประมวลกฎหมายสาธารณสุข (Légifrance, 2020) และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยจะให้นิยามคำว่า พื้นที่สาธารณะไว้ในความหมายอย่างกว้างและมีการกำหนดในรูปแบบพื้นที่ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการดูแลเป็นพื้นที่ๆ ไป ส่วนกฎหมายควบคุมการดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะนั้น เป็นอำนาจของแต่ละเมืองที่จะออกประกาศเฉพาะขึ้นมาควบคุม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

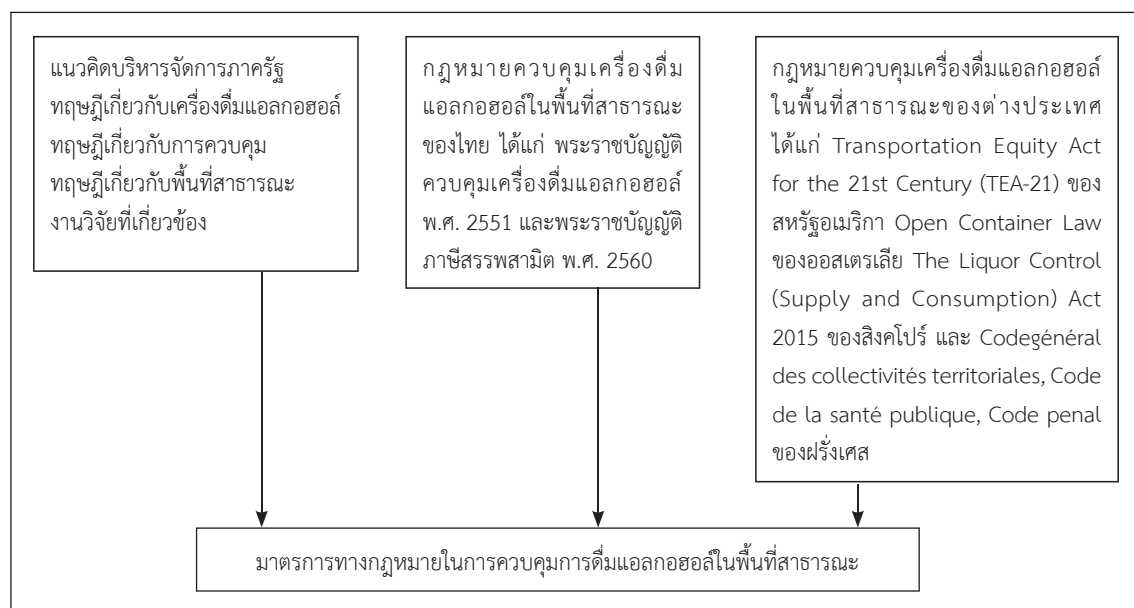
Deepala (2008) ศึกษาเรื่อง Community Leader's Participation in Solving Problems with Alcohol Consumption of People in Maejarim District, Nan Province พบว่า การแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในอำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน โดยการจัดตั้งภาคีเครือข่ายของผู้นำชุมชน กลุ่มผู้สูงอายุ มูลนิธิในพื้นที่ และหน่วยงานทางราชการ และร่วมกันจัดทำกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่ อาทิ จัดเวทีสาธารณะเพื่อรับฟังปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้น กำหนดนโยบายสาธารณะเพื่อการแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยหลัก 3 พ. ซึ่งประกอบด้วย หนึ่ง กำหนดพื้นที่สาธารณะ เช่น สถานที่ราชการ สถานที่ทางศาสนา สถานศึกษา สนามกีฬา เพื่อให้เป็นพื้นที่ปลอดภัยปราศจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สอง กำหนดให้งานกิจกรรมการกุศลหรืองานเลี้ยงรื่นเริงเฉลิมฉลองทางสังคมปลอดจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และ สาม ลดพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เมื่อมีงานสังสรรค์ นอกจากนี้ มีการกำหนดนโยบายสาธารณะโดยกำหนดตั้งแต่ระดับอำเภอลงไปจนถึงหมู่บ้านเพื่อสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมระหว่างกัน

Phongsophitanan (2012) ศึกษาเรื่อง Legal Measures Concerning on Liquor Consumer Protection Right พบว่า มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ซึ่งไม่มีความชัดเจนเพียงพอ ผู้บังคับใช้กฎหมายเกิดความสับสนต่อการบังคับใช้กฎหมายในพื้นที่ที่มีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปัญหาต่อเรื่องบทลงโทษ และการไม่กำหนดให้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสินค้าไม่ปลอดภัย ทำให้มาตรการเหล่านี้ไม่มีประสิทธิภาพในการคุ้มครองและบังคับใช้จนไม่สามารถควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้อย่างที่ควรจะเป็น

Boonkerd (2009) ศึกษาเรื่อง Law Enforcement Problems on the Alcoholic Drinks Control Act. B.E. 2551 Case Control Study Locations พบว่า ประสิทธิภาพของนโยบายในการควบคุมปัญหา เครื่องดื่มแอลกอฮอล์และการบังคับใช้กฎหมายตาม พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ซึ่งยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากไม่ สัมพันธ์กันระหว่างบทบัญญัติแห่งกฎหมายกับสภาพ พื้นที่ทางภูมิศาสตร์ ความเป็นอยู่ของผู้นในชนบท

และเมือง ประเพณีและวัฒนธรรมซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทำให้การบังคับใช้กฎหมายโดย เสมอภาคทำได้ยาก และเจ้าหน้าที่ในขณะนั้นไม่มีความ รู้ความเข้าใจเพียงพอในการบังคับใช้กฎหมาย ทำให้ มาตรการที่รัฐจัดให้มีขึ้นไม่มีผลในทางปฏิบัติอย่าง จริงจัง และยังเปิดช่องให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้กฎหมาย ไปในทางไม่ชอบด้วย การแก้ไขปัญหาจึงไม่บรรลุผล ตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ประชาชนไม่เกรงกลัว ต่อบทลงโทษที่กำหนดขึ้น

กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย

สมมุติฐานของการวิจัย

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการ ควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทยใน พื้นที่สาธารณะ พบว่า บทบัญญัติเกี่ยวกับการดื่มเครื่ง ดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย ถือว่ามีการบัญญัติ กฎหมายในการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใน

พื้นที่สาธารณะไว้ครอบคลุมพอสมควร อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงผลลัพธ์ของการใช้บังคับกฎหมาย ฉบับนี้กลับยัง พบว่า กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่อาจไม่มี ประสิทธิภาพเท่าที่ควร ซึ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการ ควบคุม การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ สามารถปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งกฎหมาย

ที่จะเป็นต้นแบบในการนำมาใช้ในการวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงกฎหมายของไทยเนื่องจากประสบ ความสำเร็จในการออกและใช้บังคับกฎหมาย ซึ่งมีทั้งหมด 4 ประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นประเทศที่ให้สิทธิเสรีภาพแก่ประชาชนอย่างสูงรวมถึงสิทธิในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่สามารถแก้ไขปัญหาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ ได้ดี ฝรั่งเศส ซึ่งเป็นต้นแบบและรากฐานของกฎหมายของหลายประเทศต่างๆ ทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย รวมไปถึงกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมการดื่มแอลกอฮอล์ และกฎหมายของประเทศในเอเชียซึ่งได้มีการปรับปรุงแก้ไขใหม่ล่าสุดเกี่ยวกับการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ ได้แก่ สิงคโปร์ ซึ่งเป็นประเทศในเอเชียที่ได้รับการยอมรับในการบัญญัติกฎหมาย ซึ่งรวมถึงการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ และออสเตรเลียที่มีการกำหนดบทลงโทษสำหรับความผิดของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ อย่างเหมาะสม ผลจากการศึกษาวิเคราะห์ตัวกฎหมาย คำพิพากษากฎีกา แนวทางในทาง ปฏิบัติของกฎหมาย ทั้ง 3 ประเทศจะนำมาซึ่งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย แนวนโยบายและแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

การวิจัยเอกสาร ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแนวคิดบริหารจัดการภาครัฐ ทฤษฎีเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทฤษฎีเกี่ยวกับการควบคุมทฤษฎีเกี่ยวกับพื้นที่สาธารณะ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 และกฎหมายควบคุมเครื่องดื่ม

แอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะของต่างประเทศ ได้แก่ Transportation Equity Act for the 21st Century (TEA-21) ของสหรัฐอเมริกา Open Container Law ของออสเตรเลีย The Liquor Control (Supply and Consumption) Act 2015 ของสิงคโปร์ และ Code-général des collectivités territoriales, Code de la santé publique, Code penal ของฝรั่งเศส รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (questionnaire) เป็นเครื่องมือเพื่อสำรวจความคิดเห็นทางกฎหมาย ความเป็นไปได้ และผลกระทบจากมาตรการทางกฎหมายจากปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยกำหนดประชากรและตัวอย่างจากประชาชนทั่วไปในจังหวัดสงขลา จำนวน 500 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (quota sampling) ของสัดส่วนขนาดตัวอย่างในกลุ่มย่อย (subgroup) ไว้ล่วงหน้า โดยใช้องค์ประกอบหรือคุณลักษณะของประชากรเป็นเครื่องกำหนด และแบบเจาะจง (purposive sampling) กับองค์กรภาคประชาสังคมในพื้นที่ เครือข่ายองค์กรงดเหล้า นักกฎหมาย และนักวิชาการด้านสุขภาพที่เกี่ยวข้องโดยการกำหนดกลุ่มเป้าหมายเฉพาะในพื้นที่จังหวัดสงขลา

การสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการวิจัยเอกสารและการตอบแบบสอบถามดังกล่าวมาสนทนากลุ่ม (focus group discussion) โดยแบ่งการสนทนากลุ่มออกเป็น 2 ครั้ง ได้แก่ การสนทนากลุ่มครั้งที่ 1 เป็นการสนทนากลุ่มระหว่างผู้วิจัยกับผู้เข้าร่วมซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมายและนักวิชาการ เพื่อทำความเข้าใจและหาคำตอบจากประเด็นคำถามในด้านของผู้ใช้บังคับกฎหมาย โดยมีประเด็นการสนทนา 6 ประเด็น และการสนทนากลุ่มครั้งที่ 2 เป็นการสนทนากลุ่มระหว่างผู้วิจัยกับผู้เข้าร่วมซึ่งเป็นผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และผู้ประกอบการร้านค้า เพื่อทำความเข้าใจ

เข้าใจและหาคำตอบจากประเด็นคำถามในด้านของ ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมายควบคุม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยมีประเด็นการสนทนา 4 ประเด็น

ส่วนสถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน T-test และ F-test และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาและเปรียบเทียบ

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ผลการประเมินศักยภาพของมาตรการควบคุม การดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะของไทยในปัจจุบัน พบว่า พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 31 ได้กำหนดพื้นที่ห้ามบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ภายใต้บังคับของกฎหมาย เช่น วัด สถานบริการสาธารณสุข สถานที่ราชการ สถานศึกษา สถานบริการน้ำมัน สวนสาธารณะของรัฐ และสถานที่อื่นๆ ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นต้น และมีข้อยกเว้นตามที่กฎหมาย คือ ที่พักส่วนบุคคล สโมสร และการจัดเลี้ยงตามประเพณี ซึ่งจากการศึกษาพบว่า นิยามของคำว่า “พื้นที่สาธารณะ” ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมถึงพื้นที่สาธารณะอื่นๆ ที่มีความสำคัญเช่นเดียวกัน เช่น สถานที่ทำงาน หรือสำนักงานของเอกชนทั่วไป สนามแข่งขันกีฬา ประเภทต่างๆ ทางเท้าหรือถนนซึ่งไม่ใช่กรณีบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บนยานพาหนะ ลานซึ่งจัดงาน สันทนาการ เช่น ดนตรี งานเลี้ยงรื่นเริง เป็นต้น พื้นที่จัดงานเทศกาลต่างๆ เช่น เทศกาลสงกรานต์ ลอยกระทง หรืองานประเพณีตามวัฒนธรรมต่างๆ เป็นต้น จากที่กล่าวมาจะเห็นว่ายังมีพื้นที่สาธารณะอีกจำนวนมากมายังไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายนี้ นอกจากนี้ ยังพบว่า ยังมีผู้ฝ่าฝืนจำนวนมาก ซึ่งสอดคล้องกับ

ผลสำรวจที่ว่า กฎหมายที่มีอยู่ในขณะนี้เพียงพอต่อการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.76 ($SD=0.97$) มาตรการทางกฎหมายในปัจจุบันเพียงพอต่อการบังคับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.99 ($SD=1.01$) จะเห็นว่ามาตรการในการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประเทศไทยยังไม่ดีพอ จะต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมและขยายความ คำว่าพื้นที่สาธารณะให้ครอบคลุมมากขึ้น สอดคล้องกับผลสำรวจที่ว่าควรมีการแก้ไขพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ให้มีความเข้มงวดขึ้นในประเด็นการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.00 ($SD=1.01$) การเพิ่มเติมพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในการจำกัดพื้นที่การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.02 ($SD=0.99$) การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ให้ขยายความครอบคลุมพื้นที่สาธารณะมากขึ้นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.04 ($SD=1.03$) ทั้งนี้ เพื่อให้การคุ้มครองพื้นที่สาธารณะสามารถครอบคลุมพื้นที่ทางข้อเท็จจริงให้ได้มากที่สุด

อีกทั้งจากการศึกษายังพบว่า “พื้นที่สาธารณะ” ที่ได้ทำการศึกษานั้นสามารถพิจารณาได้หลากหลายมุมมอง โดยสามารถกำหนดลักษณะเบื้องต้นของพื้นที่สาธารณะโดยพื้นที่สาธารณะอาจจำแนกลักษณะออกเป็น 4 ประการ คือ ลักษณะที่ 1 เป็นพื้นที่ซึ่งมีกลุ่มประชากรที่หลากหลาย ความเป็นพื้นที่ในลักษณะนี้ไม่ได้จำกัดเพียงพื้นที่ในทางกายภาพอย่าง อสังหาริมทรัพย์เท่านั้น แต่ยังความหมายถึงพื้นที่ซึ่งไม่มีรูปร่างด้วย เช่น สื่อสังคมออนไลน์ซึ่งมีความเป็นพื้นที่สาธารณะเช่นเดียวกัน โดยพื้นที่เหล่านั้นจะต้องเป็นพื้นที่ซึ่งรวบรวมผู้คนที่มีความหลากหลายแตกต่าง

กันไป ลักษณะที่ 2 เป็นศูนย์กลางของผู้คนในการพูดคุย ลักษณะเด่นของข้อนี้ คือ เป็นศูนย์กลางของการรวมตัวกันของผู้คนในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือแสดงข้อความคิดเห็นของผู้คนต่างพื้นที่กัน แม้จะไม่ได้รู้จักกันมาก่อนก็ตาม ลักษณะที่ 3 กิจกรรมซึ่งทำร่วมกันด้วยความเป็นพื้นที่สื่อกลางของผู้คนที่สามารถเข้ามาในใช้พื้นที่สาธารณะเพื่อทำกิจกรรมที่สนใจร่วมกันได้ และลักษณะที่ 4 มีอำนาจเท่าเทียมกันและมีความเป็นอิสระ ข้อนี้เกิดจากแนวคิดที่ว่าเมื่อเป็นพื้นที่ส่วนรวมของผู้คนทั้งหลายแล้ว ผู้คนทั้งหลายย่อมมีอำนาจที่เท่าเทียมกันในการเข้ามาอยู่และทำกิจกรรมในพื้นที่ดังกล่าว เนื่องจากต่างคนต่างเป็นเจ้าของพื้นที่ส่วนรวมไม่มีใครมีอำนาจเหนือกว่าใครในพื้นที่นั้น เว้นแต่เกิดจากข้อตกลงร่วมกันว่าจำเป็นจะต้องมีตัวแทนเป็นผู้ทำหน้าที่ดูแลรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม นอกจากนี้ ในพื้นที่สาธารณะจำเป็นจะต้องมีความเป็นอิสระอยู่ด้วย ความเป็นอิสระดังกล่าวจะอยู่ภายใต้บังคับข้อตกลงของคนในสังคม

ดังที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าการเป็นพื้นที่สาธารณะนั้นควรจะมีลักษณะ 4 ประการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจความคิดเห็นที่ว่า การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะก่อให้เกิดอันตรายต่อบุคคลอื่นในบริเวณรอบข้างอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.88 ($SD=1.03$) การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะว่ามีผลต่อการเป็นแบบอย่างพฤติกรรมบริโภคอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.60 ($SD=1.09$) เมื่อการใช้สิทธิบางอย่างในการทำกิจกรรมในพื้นที่สาธารณะอาจสร้างความไม่ปลอดภัยให้แก่ผู้อื่นที่เข้ามาใช้พื้นที่สาธารณะร่วมกัน จึงจำเป็นจะต้องมีมาตรการคุ้มครองในส่วนนี้ด้วย สอดคล้องกับผลการสำรวจว่า ควรมีมาตรการทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองบุคคลอื่นจากผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.03 ($SD=1.07$) หรือควรจำกัดพื้นที่การ

ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เฉพาะพื้นที่ส่วนตัวหรือร้านค้า เครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยเฉพาะอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.88 ($SD=1.07$) จะเห็นได้ว่า การใช้สิทธิบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะกลายเป็นสิทธิที่มีการจำกัดมากหากการปล่อยให้สามารถบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่ดังกล่าวได้อย่างเสรี ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลด้านความปลอดภัยสาธารณะหรือการสาธารณสุขก็ตาม ดังนั้น การทำความเข้าใจเรื่องของพื้นที่สาธารณะจึงเป็นเรื่องที่สำคัญเช่นกัน เนื่องจากกฎหมายประสงค์จะคุ้มครองผู้อื่นซึ่งใช้ประโยชน์ในพื้นที่เดียวกัน โดยไม่จำเป็นว่าพื้นที่นั้นจะอยู่ภายใต้การครอบครองของภาคส่วนใด หากมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นสถานที่สาธารณะแล้วย่อมจะต้องดูแลและคุ้มครองผลประโยชน์สาธารณะเป็นหลัก การทำความเข้าใจในส่วนนี้จะทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากขึ้น

นอกจากนี้ จากการศึกษายังพบว่า เครื่องดื่มแอลกอฮอล์สามารถแบ่งแยกชนิดออกเป็น 3 กลุ่ม คือ สุรา เบียร์ และไวน์ เมื่อพิจารณาตามกฎหมายไทยได้ให้คำนิยามคำว่า “เครื่องดื่มแอลกอฮอล์” ไว้ในพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 และความหมายของ “สุรา” ไว้ในพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 เมื่อพิจารณาลงไปในเนื้อหาของนิยามศัพท์พบว่า เป็นการให้ความหมายอย่างกว้างโดยรวมถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ชนิด เบียร์และไวน์ด้วย เนื่องจากกฎหมายใช้คำว่า วัตถุทั้งหลายหรือของผสมที่มีแอลกอฮอล์ ซึ่งหมายความว่า วัตถุใดๆ ก็ตามหรือของผสมที่มีแอลกอฮอล์ กล่าวคือ วัตถุนั้นมีแอลกอฮอล์ในตัวเองหรือของซึ่งจะต้องผสมก่อนจึงจะเกิดแอลกอฮอล์ขึ้นย่อมอยู่ในความหมายของคำว่าสุราทั้งสิ้น แต่วัตถุนั้นจะต้องสามารถดื่มกินได้ กล่าวคือ บุคคลทั่วไปสามารถบริโภคเข้าสู่ร่างกายได้ โดยปลอดภัยหรือไม่ก่อให้เกิดพิษต่อร่างกายจนได้รับอันตรายเกิดขึ้น เนื่องจากแอลกอฮอล์นั้นเป็นองค์ประกอบ

ของสารที่นำไปใช้ประโยชน์ได้หลากหลายด้าน เช่น การนำมาใช้เป็นเชื้อเพลิง หรือการนำมาทำความสะอาดวัตถุต่างๆ เป็นต้น ดังนั้น เมื่อความหมายของเครื่องต้มแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องต้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 3 ให้หมายถึงสุราตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 แล้วเครื่องต้มแอลกอฮอล์จึงหมายถึงวัตถุทั้งหลายหรือของผสมที่มีแอลกอฮอล์ ซึ่งสามารถดื่มกินได้ อันจะทำให้เกิดความรวมถึงเบียร์และไวน์ด้วย ไม่เฉพาะแต่เครื่องต้มแอลกอฮอล์ชนิดสุราเท่านั้น อย่างไรก็ตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 จำกัดความหมายของคำว่า สุราไว้ว่า ซึ่งสามารถดื่มกินได้ เช่นเดียวกับน้ำสุราหรือซึ่งดื่มกินไม่ได้ แต่เมื่อได้ผสมกับน้ำหรือของเหลวอย่างอื่นแล้ว สามารถดื่มกินได้ เช่นเดียวกับน้ำสุรา ตามเงื่อนไขจะเห็นว่าความหมายของสุรานั้น แบ่งได้ 2 ส่วนคือ ส่วนของวัตถุหรือของผสมที่มีแอลกอฮอล์ที่สามารถบริโภคได้อย่างเดียวกับน้ำสุรา และส่วนของวัตถุหรือของผสมที่มีแอลกอฮอล์ที่ไม่สามารถบริโภคได้โดยตรง แต่หากนำไปผสมกับของเหลวแล้วสามารถบริโภคได้อย่างเดียวกับน้ำสุรา ในส่วนแรกไม่มีปัญหาที่ต้องพิจารณาในส่วนของความหมาย เนื่องจากโดยสภาพหรือวิธีการบริโภคจะต้องเป็นอย่างเดียวกับน้ำสุรา แต่เมื่อพิจารณาในส่วนหลังแล้วจะเห็นว่าวัตถุหรือของผสมนั้นในขั้นแรกจะต้องไม่สามารถนำมาบริโภคได้โดยตรง ซึ่งอาจหมายถึงของแข็งหรือของเหลวก็ได้แต่ไม่สามารถบริโภคได้ทันที ไม่ว่าด้วยสภาพหรือแรงแอลกอฮอล์ จะต้องนำมาผ่านกรรมวิธีเพื่อให้กลายเป็นของเหลวก่อนจึงจะสามารถบริโภคได้ ดังนั้น หากวัตถุหรือของผสมที่มีแอลกอฮอล์ในขั้นแรกไม่ใช่ของเหลวและสามารถบริโภคได้โดยตรง โดยไม่จำเป็นต้องผ่านกรรมวิธีข้างต้นแล้วย่อมไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายดังกล่าว แม้ว่าก่อให้เกิดอาการเมาเช่นเดียวกับน้ำสุราก็ตาม และในตอนท้ายของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวกำหนดปริมาณ

แอลกอฮอล์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไว้ว่าจะต้องมากกว่าศูนย์จุดห้าดีกรีด้วยเพื่อไม่ให้ขยายความรวมไปถึงวัตถุหรือของผสมที่มีแรงแอลกอฮอล์น้อยกว่าศูนย์จุดห้าดีกรี เช่น เบียร์ไม่มีแอลกอฮอล์ เป็นต้น

ดังที่กล่าวมา เครื่องต้มแอลกอฮอล์ที่ใช้บังคับภายใต้กฎหมายของไทย จึงมุ่งหมายเฉพาะแต่ส่วนที่เป็นเครื่องต้มเพื่อนำมาบริโภคเท่านั้น แม้ว่าจะสามารถนำไปใช้ทำประโยชน์อย่างอื่นนอกจากการบริโภคได้ แต่หากตามปกติแล้วคนทั่วไปนำมาดื่มกินเป็นเครื่องดื่มและมีปริมาณแอลกอฮอล์มากกว่าศูนย์จุดห้าดีกรีแล้วย่อมก็ต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายนี้ และเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับผลการสำรวจพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้เกี่ยวกับเครื่องต้มแอลกอฮอล์น้อยกว่าผลที่ว่า ความถี่ในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย 2.19 ($SD=1.17$) ประกอบกับการทราบถึงกฎหมายในเรื่องการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.84 ($SD=0.94$) จึงเป็นไปได้ว่าความรู้ความเข้าใจในส่วนของความหมายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีไม่มากนัก จำเป็นจะต้องรณรงค์ส่งเสริมให้ความรู้ในส่วนนี้เพิ่มเติมเพื่อให้ประชาชนทราบว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 นั้นมีกรอบหรือขอบเขตของความหมายอย่างไร

ผลการศึกษาการสร้างกลไกความร่วมมือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (key stakeholders) ในส่วนบทบาทของ regulator, provider และ user ในการควบคุมการต้มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะในไทยให้มีการบังคับใช้และตีความตามเจตนารมณ์ของกฎหมายไปในแนวทางที่มีความเห็นสอดคล้องกัน พบว่า การตีความตามเจตนารมณ์ของกฎหมายในการควบคุมการต้มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของไทยเป็นการตีความเป็นรายกรณี เฉพาะในพื้นที่ที่ไม่มีความชัดเจนหรือมีคลุมเครือว่าอยู่ในพื้นที่บังคับตามกฎหมายหรือไม่ เพื่อหาแนว

บรรทัดฐานในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับตามกฎหมาย ดังนั้น พื้นที่สาธารณะซึ่งอยู่ภายใต้กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จึงยังมีไม่เพียงพอเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยสาธารณะดังกล่าว จึงจำเป็นต้องขยายความพื้นที่ดังกล่าวให้กว้างขึ้น ดังนั้น การควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะในประเทศไทยจำเป็นต้องอาศัยกลไกความร่วมมือระหว่างผู้บังคับใช้กฎหมาย ผู้ประกอบการร้านค้า และผู้บริโภค โดยเฉพาะพื้นที่ชุมชนและพื้นที่คาบเกี่ยวกับพื้นที่ของเอกชน โดยอาจต้องอาศัยกลไกการกระจายอำนาจของฝ่ายปกครองหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ท้องถิ่นมีอำนาจในการเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อป้องกันและสอดส่องดูแลการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ โดยอาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้กำหนดพื้นที่และเวลาในการอนุญาตสำหรับควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในท้องที่และเป็นผู้ออกหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการควบคุมการบริโภคเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยแก่สังคม

นอกจากนี้ การแก้ไขปัญหาอาจดำเนินการโดยกำหนดมาตรการบังคับในการเฝ้าระวังผู้ที่จะฝ่าฝืนด้วยการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะผ่านใช้กลไกความร่วมมือของหน่วยงานในระดับภูมิภาค ระดับท้องถิ่นและภาคประชาชน และอาจกำหนดสินบนนำจับเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการทำงานช่วยเหลือเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยต้องกำหนดรางวัลตอบแทนนำจับเพื่อจูงใจให้ภาคประชาชนเกิดความตื่นตัวและกระตุ้นให้เกิดการสอดส่องดูแลกันเองในชุมชน อีกทั้งจะต้องยกระดับความเข้มข้นในการตรวจจับกรณีการเมาแล้วขับและส่งเสริมให้มีการจัดระบบบริการรับส่งสำหรับผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จนกระทั่งไม่สามารถขับขี่เพื่อไม่ให้เกิดความเสี่ยงจากอุบัติเหตุบนท้องถนนและสร้างความปลอดภัยให้แก่ผู้บริโภคด้วย

ผลการศึกษามาตรการควบคุมการดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะของต่างประเทศโดยเฉพาะในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มในการบัญญัติกฎหมายให้การดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะมีความผิดหรือไม่มีความผิด และกลุ่มที่มีวัฒนธรรมการบริโภคคล้ายคลึงกับไทย และผลการวิเคราะห์นโยบายกฎหมาย และปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายในเรื่องการควบคุมการดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ โดยเปรียบเทียบระหว่างไทยกับกลุ่มประเทศตัวอย่าง ในส่วนของตัวบทกฎหมาย คำพิพากษา และแนวทางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เพื่อรองรับกับมาตรการควบคุมการดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะในประเทศไทยว่า ข้อเสนอแนะในการเสนอมาตรการใหม่หรือแนวทางแก้ไขปัญหการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พบว่า สำหรับมาตรการควบคุมการดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะของต่างประเทศโดยเฉพาะในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วอย่างสหรัฐอเมริกาและออสเตรเลียที่มีการนำหลักกฎหมาย Open Container Laws เพื่อใช้เป็นข้อสันนิษฐานหรือเป็นหลักฐานสำหรับฐานความผิดในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ เว้นแต่จะมีการกำหนดให้พื้นที่สาธารณะนั้นสามารถดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถใช้ประโยชน์จากการเปิดภาชนะของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาใช้ควบคุมและลงโทษผู้กระทำความผิดหรือฝ่าฝืนข้อห้ามได้ ส่วนในฝรั่งเศสมีการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะในลักษณะของประกาศโดยอาศัยอำนาจของหน่วยงานท้องถิ่นเป็นพื้นที่แต่ละพื้นที่ไปและกำหนดข้อยกเว้นที่จะไม่บังคับใช้กฎหมายดังกล่าวและในสิงคโปร์มีการตรากฎหมายออกมาใช้บังคับเป็นการเฉพาะในการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะในลักษณะเช่นเดียวกับไทย โดยในประเทศไทยพื้นที่สาธารณะนั้นได้กำหนดให้มีความหมายอย่างกว้างไม่ได้กำหนดเป็นพื้นที่อย่างใดอย่างหนึ่งเช่น

เดียวกับไทย ทำให้การบังคับใช้กฎหมายสามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อนำมาตรการของไทยที่บังคับใช้อยู่เปรียบเทียบกับกลุ่มประเทศตัวอย่าง จะเห็นว่าประเทศไทยควรมีมาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะเช่นเดียวกับประเทศสหรัฐอเมริกา มาบังคับใช้ โดยอาจมีการกำหนดแนวนโยบายและออกกฎหมายเพื่อมารองรับกับการควบคุมดังกล่าวอย่างเหมาะสม โดยเปิดโอกาสให้ผู้บังคับใช้กฎหมาย ผู้ถูกควบคุม และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดเงื่อนไข ชนิดเครื่องดื่ม สถานที่ และช่วงเวลาเพื่อใช้เป็นหลักในการควบคุมในแต่ละพื้นที่ เช่น พื้นที่ทางเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว หรือร้านอาหาร เป็นต้น เพื่อให้สอดคล้องกับแต่ละพื้นที่ นอกจากนี้ ภาครัฐควรส่งเสริมความเข้มแข็งให้แต่ละชุมชนสามารถควบคุมการดื่มเครื่องดื่มภายในพื้นที่สาธารณะได้ โดยกำหนดให้แต่ละอำเภอสามารถกำหนดมาตรการจำกัดพื้นที่ที่เป็นของตนเอง เนื่องจากประเทศไทยมีความเป็นพหุวัฒนธรรม ไม่ควรใช้กฎหมายเดียวกันบังคับแก่ทุกพื้นที่ โดยอาจวางกรอบแนวคิดให้แต่ละพื้นที่สามารถกำหนดกระบวนการขออนุญาตในระดับท้องถิ่นได้ รวมไปถึงการกำหนดเงื่อนไขการควบคุมด้านชนิดเครื่องดื่ม สถานที่ และช่วงเวลาด้วย สำหรับกรณีออสเตรเลียมีการนำทฤษฎีการเลียนแบบพฤติกรรม ทฤษฎีการควบคุมและทฤษฎีการจำกัดด้วยสถานที่มาใช้ในการป้องกันการเยาวชนและกลุ่มเสี่ยงต่อปัญหาความรุนแรง ประเทศไทยจึงควรจัดให้มีป้ายเตือนและมีเจ้าหน้าที่ดูแลผู้ที่ดื่ม ควรพิจารณาการบังคับใช้กฎหมายในทุกพื้นที่อย่างจริงจัง มีความชัดเจน รวมถึงเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายให้มีเพียงพอและเพิ่มบทลงโทษ ทั้งนี้ จะต้องกระจายอำนาจในการตีความและการบังคับใช้กฎหมายลงไปในแต่ละเขตพื้นที่ซึ่งมีความแตกต่างกันไปตามภูมิภาคและวัฒนธรรมการดื่มโดยใช้ดุลยพินิจด้วยความระมัดระวังคำนึงถึงสิทธิขั้นพื้นฐานและข้อยกเว้น นอกจากนี้ ควรกำหนดกรอบและ

ขอบเขตการบังคับโดยให้สิทธิการตีแกผู้บริโภคอย่างจำกัดพื้นที่ในพื้นที่สาธารณะหรือกำหนดช่วงเวลาในการดื่มให้รัดกุมและป้องกันไม่ให้ไปกระทบสิทธิบุคคลอื่นที่ใช้พื้นที่โดยปกติ

กรณีสิงคโปร์มีการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ โดยเฉพาะการจัดโซนนิ่งหรือบริเวณสำหรับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ นอกจากนี้ ประเด็นของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ภายใต้บังคับของกฎหมายจะการใช้การแบ่งตามหลักเกณฑ์ของปริมาณแอลกอฮอล์เกินกว่า 0.5 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป โดยระบุปริมาณแอลกอฮอล์ไว้บนฉลากบรรจุภัณฑ์ของเครื่องดื่มทุกชนิด สำหรับการกำหนดพื้นที่สาธารณะจะใช้เกณฑ์ในการเข้าถึงของประชาชนเป็นจุดการแบ่งแยก ไม่ว่าพื้นที่ดังกล่าวจะกำหนดเงื่อนไขใดๆ เพิ่มเติมหรือไม่ก็ตาม ส่วนฝรั่งเศสสามารถนำหลักการกำหนดพื้นที่สาธารณะมาใช้โดยให้แต่ละจังหวัดสามารถกำหนดพื้นที่สาธารณะเป็นนิยามเฉพาะของตนเองที่จะทำการควบคุมการดื่มโดยออกเป็นประกาศที่กำหนดพื้นที่อย่างเฉพาะเจาะจงหรือกำหนดพื้นที่อย่างทั่วไปที่ต้องการให้เป็นพื้นที่สาธารณะที่ทุกคนสามารถเข้าใช้ร่วมกัน ทำให้แต่ละจังหวัดมีพื้นที่สาธารณะภายใต้การควบคุมของตนเอง ไม่ให้มีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ตรงตามที่แต่ละจังหวัดต้องการอย่างแท้จริง

การอภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะ ผลการวิจัย พบว่า ในปัจจุบันสถานการณ์การควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะของไทย ยังไม่มีความชัดเจนมากพอ ทั้งในด้านความรับรู้ของผู้บริโภค เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ทราบเพียงบางพื้นที่ที่กำหนดห้ามมีการดื่ม และมีการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าพนักงานของรัฐอย่างจริงจัง และในด้านของผู้บังคับใช้

กฎหมายที่ยังปัญหาในการนำพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาปรับใช้ในทางปฏิบัติ เนื่องจากจำนวนของผู้บริโภคมีจำนวนมากกว่าจำนวนเจ้าหน้าที่ประกอบกับต้องอาศัยการตีความในส่วนของผู้ที่สาธารณะซึ่งมีกฎหมายควบคุมไว้โดยเฉพาะกับพื้นที่สาธารณะที่ไม่อยู่ภายใต้บังคับของการควบคุมการดื่มโดยกฎหมาย ทำให้เกิดช่องว่างในบางพื้นที่และส่งผลให้ผู้บังคับใช้กฎหมายไม่สามารถบังคับใช้ได้ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่กำหนดไว้ จึงยังคงมีเหตุการณ์ความรุนแรงและความเสียหายจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะเป็นประจำ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ Phongsopitnan (2012) ที่ศึกษาเรื่อง Legal Measures Concerning on Liquor Consumer Protection Right พบว่า มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่มีความชัดเจนเพียงพอ ผู้บังคับใช้กฎหมายเกิดความสับสนต่อการบังคับใช้กฎหมายในพื้นที่ที่มีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปัญหาต่อเรื่องบทลงโทษ และการไม่กำหนดให้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสินค้าไม่ปลอดภัย ทำให้มาตรการเหล่านี้ไม่มีประสิทธิภาพในการคุ้มครองและบังคับใช้จนไม่สามารถควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้อย่างที่ควรจะเป็น และผลการวิจัยดังกล่าวยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Boonkerd (2009) ที่ได้ศึกษาเรื่อง Law Enforcement Problems on the Alcoholic Drinks Control Act. B.E. 2551 Case Control Study Locations พบว่า ประสิทธิภาพของนโยบายในการควบคุมปัญหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ซึ่งยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากไม่สัมพันธ์กันระหว่างบทบัญญัติแห่งกฎหมายกับสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ ความเป็นอยู่ของผู้อยู่ในชนบทและเมือง ประเพณี และวัฒนธรรมซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทำให้การบังคับใช้กฎหมายโดยเสมอภาคทำได้ยาก และเจ้าหน้าที่ในขณะนั้นไม่มีความรู้ความเข้าใจเพียงพอในการบังคับใช้กฎหมาย ทำให้มาตรการที่รัฐจัดให้มีขึ้นไม่มีผลในทางปฏิบัติอย่างจริงจัง และยังเปิดช่องให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้กฎหมายไปในทางไม่ชอบด้วยการแก้ไขปัญหาจึงไม่บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ประชาชนไม่เกรงกลัวต่อบทลงโทษที่กำหนดขึ้น อีกทั้งยังสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า บทบัญญัติเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทยที่ใช้บังคับอยู่อาจไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

นอกจากนี้ จากการศึกษามาตรการควบคุมการดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่สาธารณะของต่างประเทศโดยเฉพาะในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว พบว่า สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย ฝรั่งเศส และสิงคโปร์ มีการกำหนดพื้นที่สาธารณะให้มีความหมายอย่างกว้าง ไม่ได้กำหนดเป็นพื้นที่อย่างใดอย่างหนึ่งเช่นเดียวกับประเทศไทย ทำให้การบังคับใช้กฎหมายสามารถบังคับใช้ได้มีประสิทธิภาพ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ และถ้าการบังคับใช้กฎหมายของไทยในส่วนของการดื่มในพื้นที่สาธารณะให้หน่วยงานในแต่ละพื้นที่สามารถพิจารณาและกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขชนิดเครื่องดื่ม สถานที่ และช่วงเวลาในการควบคุม จะทำให้การบังคับใช้กฎหมายสอดคล้องตามเจตนารมณ์ของแต่ละพื้นที่ เหมือนกับการมีส่วนร่วมโดยการจัดตั้งภาคีเครือข่ายของผู้นำชุมชน กลุ่มผู้สูงอายุ มูลนิธิในพื้นที่ และหน่วยงานทางราชการในอำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน ที่ได้ร่วมกันจัดทำกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่ด้วยการจัดเวทีสาธารณะเพื่อรับฟังปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นและกำหนดนโยบายสาธารณะเพื่อการแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เอง ตามที่ Deepala (2008) ได้ทำการศึกษาเรื่อง Community Leader's Participation in

Solving Problems with Alcohol Consumption of People in Maejarim District, Nan Province
ไว้ก่อนแล้ว

ข้อเสนอแนะ

(1) การบังคับใช้กฎหมายของไทยในส่วนของการดื่มในพื้นที่สาธารณะ ไม่ควรใช้กฎหมายเดียวกันบังคับแก่พื้นที่ เพราะแต่ละท้องที่จะมีวัฒนธรรมหรือเทศกาลไม่เหมือนกัน ควรกำหนดให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานในเป็นระดับท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล หรือเทศบาลเป็นผู้พิจารณาในรายละเอียดว่าจะกำหนดหลักเกณฑ์อย่างไร

(2) ควรนำแบบกฎหมายของสิงคโปร์มาใช้ในการกำหนดโซนนิ่งหรือบริเวณในพื้นที่สาธารณะที่อยู่ในการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมถึงการกำหนดคำนิยามของพื้นที่สาธารณะโดยใช้เกณฑ์การเข้าถึงของประชาชนและระบุว่าพื้นที่ใดบ้างเป็นพื้นที่สาธารณะที่ต้องอยู่ภายใต้การควบคุม

(3) สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ควรเปิดโอกาสให้ผู้บังคับใช้ ผู้ถูกควบคุม

และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามาร่วมกันในการกำหนดเงื่อนไขชนิดเครื่องดื่ม สถานที่ และช่วงเวลาเป็นหลักในการควบคุมในแต่ละพื้นที่อื่นจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายสอดคล้องตามเจตนารมณ์ของแต่ละพื้นที่และควรกำหนดกรอบและขอบเขตพื้นที่หรือช่วงเวลาในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้รัดกุม และมีกฎหมายคุ้มครองผู้ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วย

(4) ควรให้กระทรวงสาธารณสุขร่างกฎหมาย Open Container Law โดยกำหนดให้การเปิดขวดเป็นข้อสันนิษฐานไว้แล้วว่าต้องรับผิดชอบ จะทำให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายในการควบคุมการดื่มแอลกอฮอล์ง่ายขึ้น

(5) ควรมีการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่องเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีการจำหน่ายอยู่โดยทั่วไปหลายประเภททั้งที่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และไม่อยู่ในบังคับกฎหมายดังกล่าว ทั้งผู้บังคับใช้กฎหมายและผู้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมาย เพื่อไม่ให้เกิดการนำกฎหมายไปใช้เพื่อแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบและไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

References

- Arendt, H. (1998). *The human condition*. The University of Chicago Press.
- Benedikt, M. L. (1979). To Take Hold of Space: Isovists and Isovists Fields. *Environment and planning. B, Planning and design*, 6(1), 47-65.
- Boonkerd, Y. (2009). *Law enforcement problems on the Alcoholic Drinks Control ACT. B. E. 2551: Case control study locations*. Master of laws, Sripatum University Chonburi Campus. [In Thai]
- Cook, P. A., Tocque, K., Morleo, M., & Bellis, M. A. (2008). *Opinions on the impact of alcohol on individuals and communities: Early summary findings from the North West Big Drink Debate*. Liverpool, England: Liverpool John Moores University.
- Deepala, U. (2008). *Community leader's participation in solving problems with alcohol consumption of people in Maejarim district, Nan province*. Master of Public Administration (Urban and Rural Community Administration and Evelopment) Uttaradit Rajabhat University. [In Thai].
- Editorial Staff. (2020). *Open Container Laws Within the United States*. Retrieved from <https://www.alcohol.org/laws/open-container/> Global status report: alcohol policy. Author.
- Hames, G. (2014). *Alcohol in World History*. Routledge.
- Légifrance. (2020). *Le service public de la diffusion du droit. Code de la santé*. Retrieved from https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006072665/
- Phongsophitanan, U. (2012). *Legal Measures Concerning on Liquor Consumer Protection Right*. Master of Laws, Sripatum University Chonburi Campus. [In Thai]
- Rosso, A. M. (2012). Beer and wine in antiquity: Beneficial remedy or punishment imposed by the Gods?. *Acta med-hist Adriat*, 10(2), 237-262.
- Singapore Statutes online plus. (2020). *Republic of Singapore Government Gazette Acts Supplement*. Published by Authority. Retrieved from <https://sso.agc.gov.sg/Act/LCSCA2015>
- Subcharoen, P. (2016). *Urban sociology* (4th ed). Ramkhamhaeng University Press. [In Thai]
- United States Department of Transportation. (2020). *TEA-21 Moving Americans into the 21st Century. What's New on the TEA-21*. Retrieved from <https://www.fhwa.dot.gov/tea21/>
- Usaha, J. (2020). *Situation, Importance, Alcohol Control, National Alcohol Policy Strategic Plan, Draft National Alcohol Strategy Action Plan 2017-2020*. Retrieved from https://www.nurs.chula.ac.th/th/content_page/download/275/299/15.html [In Thai]
- World Health Organization. (2004). *Substance abuse department, World health organization*. Author.